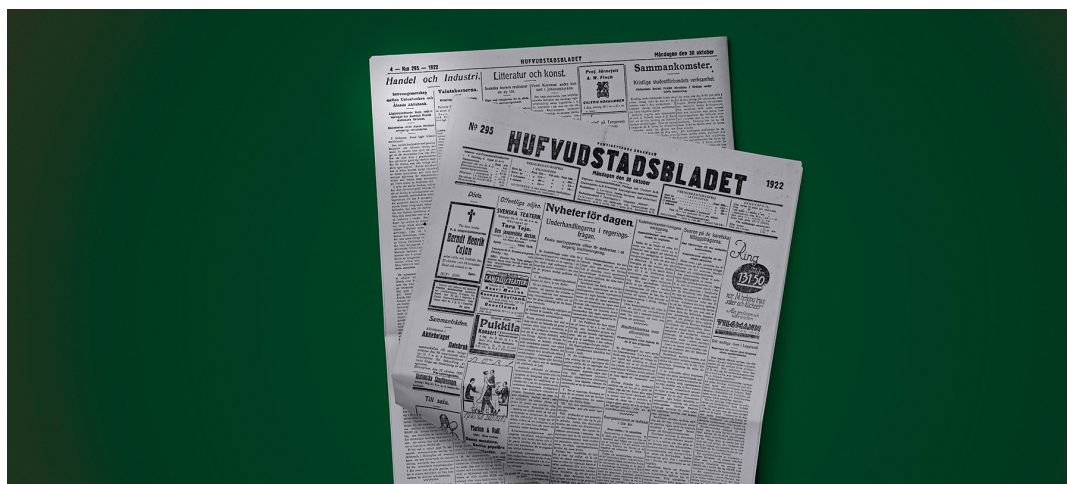

Ett djävulens alternativ

30.07.2019

Storbanken som kände blodvittring

1922

Detta har hänt: Usla krediter har drivit Ålands Aktiebank mot avgrundens djup. Får man inte in pengar fort som attan kommer banken att gå under. Men hurra! På förvaltningsrådets möte den 18 oktober 1922 har ordförande Julius Sundblom äntligen goda nyheter. Han har besökt Unionbanken i Helsingfors och fått löfte om pengar. Hur kommer det sig då att stora Unionbanken (som var en sammanslagning av Åbo Aktiebank, Landtmannabanken och Wasa Aktie Bank) visade sådan välvilja mot puttefnasken Ålands Aktiebank? Orsaken låg i att Unionbanken kände vittringen av blod - mest sitt eget.

Banken hade, precis som Ålands Aktiebank, varit tvungen att bokföra svidande kreditförluster på Åland. Och vem var skyldig till Unionbankens förluster, om inte Haraldsby Ångsåg, Rafael Sundblom och Rederi AB Sun. Alltså samma problembarn (tillika ordförande Sundbloms grabb) som hade tömt Ålands Aktiebank på pengar. Efter att ångsågens konkursansökan hade lämnats in i januari 1922 hade huvudägaren Rafael Sundblom kommit överens med bägge bankerna om en rekonstruktion så att sågen kunde fortsätta tack vare nytt driftskapital.

På Unionbanken stod man alltså inför ett djävulens alternativ: antingen förlorade man sina pengar på den gemensamma kunden, som skulle göra ny konkurs ifall Ålands Aktiebank gick i likvidation och samtliga lån

förföll med omedelbar verkan. Eller så gav man mycket osäkra tilläggskrediter för betalning av lånen i Ålands Aktiebank. Sedan kunde man bara hoppas att den där Sundblom Junior och hans ångsåg i Haraldsby äntligen skulle få drag under galoscherna. En viktig poäng är också att Unionbanken, utöver att man hade belånat en hel del aktier i Ålands Aktiebank, ägde 8 000 aktier i Ålands Aktiebank. Om man lyckades utöka sitt aktieinnehav med ytterligare 17 000 aktier skulle Unionbanken bli majoritetsägare.

Efter en del stötande och blötande sköt Unionbanken till pengar och Ålands Aktiebank kunde fortsätta, om än rejält linkande, på sin utstakade väg. Men enligt avtalet mellan de två bankerna måste några större aktieägare sälja de där 17 000 aktierna till Unionbanken – som å sin sida förband sig att upprätthålla Ålands Aktiebank såsom särskilt institut och möjliggöra för Ålands Aktiebank att fortsätta sin verksamhet. Som Tudeer skriver:

Naturligtvis var tanken på en fusion inte alls främmande för Unionbankens herrar. Det brådskade inte heller. Man såg helt enkelt tiden an, men naturligtvis följde man noga med vad som hände med de gamla dåliga lånen och med Ålandsbankens rörelse som helhet.

Skulle bankdirektörerna i Helsingfors ändå knäppa ålänningarna på näsan?

Sanningen om Ålandsbanken

100 berättelser genom 100 år

Joakim Enegren

Med bidrag av Annika Lundqvist, Leo Löthman och Teo Tuominen.

Foto: Hufvudstadsbladet

den 30 oktober 1922.

Faksimil ur

Nationalbibliotekets

samlingar.